

**İNFORMASIYA CƏMIYYƏTİNDƏ
SORAQ-BİBLİOQRAFIYA APARATININ
TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ İSTİQAMƏTLƏRİ****RZAYEVA A.Q.***Bakı Dövlət Universiteti**Kitabxana resursları və informasiya-axtarış sistemləri kafedrası*

Məqalədə informasiya cəmiyyətində Azərbaycan Respublikasında soraq-bibliografya aparatının təkmilləşdirilməsi istiqamətləri haqqında mühüm məlumatlar ümumiləşdirilmişdir.

Açar sözlər: informasiya, kitabxana, soraq-bibliografya aparatı, informasiya cəmiyyəti

İnformasiyalaşdırma prosesində müstəqil Azərbaycan Respublikası qarşısında çox mühüm vəzifələr durur. Bu vəzifələr, hər şeydən əvvəl, ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mədəni inkişafının, sürətlə, intensiv surətdə yüksəldilməsini, Azərbaycan milli ideologiyasının, Azərbaycan dövlətçiliyinin təbliğini tələb edir. İnformasiya cəmiyyətinin qarşıya qoyduğu bu vəzifələrin həyata keçirilməsində bütün xalqımız, müxtəlif peşə sahibləri ilə yanaşı, informasiya mütəxəssisləri və kitabxanacılar da yaxından iştirak etməli, ölkədə cəmiyyətin informasiyaya artan tələbatını ödəməklə onların köməkçisi olmalıdır.

İnformasiyalaşdırılmış cəmiyyətin yaradılması və daha da təkmilləşdirilməsi, bilavasitə kommunikasiya sistemləri, informasiyanın alınması, işlənməsi və verilməsi prosesi ilə əlaqədar olduğundan, müasir cəmiyyətdə hər cür informasiyanı cəmiyyət üzvləri arasında yaymağı qarşısına məqsəd qoyan, informasiya resurslarını qoruyub saxlayan, onu əsrdən-əsrə, nəsildən-nəslə ötürmək, informasiya daşıyıcısı kimi fəaliyyət göstərən kitabxana sistemləri, o cümlədən MKS-lər mühüm vəzifələri həyata keçirməlidirlər.

Bu baxımdan müasir dövrdə kitabxanalar elmi, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisəsi kimi qiymətləndirilir, sosial institut dərəcəsinə malik müəssisə hesab edilir. Belə ki, müasir kitabxana elmi, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisəsi kimi çap əsərlərini və digər informasiya daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən, cəmiyyətin intellektual və mənəvi potensialının inkişafına xidmət göstərən sosial institutdur.

1975-1980-ci illər respublikanın dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinin tarixində keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsi olmuşdur. Bu tarixi mərhələ ilk növbədə onların mərkəzləşdirilməsi, ölkənin bütün şəhər və rayonlarında mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin formalaşması ilə nəticələnmişdir.

Mərkəzləşdirmə hər bir inzibati ərazidə fəaliyyət göstərən dövlət kütləvi kitabxanalarının vahid fond, texnoloji proseslər və maddi-texniki bazası əsa-

sında birləşib kompleks şəkildə fəaliyyət göstərməsinə yönəlmişdir. Bu iş müvafiq şəhər və rayonlarda əvvəllər bir-birindən təcrid olunmuş şəkildə fəaliyyət göstərən kütləvi dövlət kitabxanalarının mexaniki şəkildə birləşdirilməsi deyil, keyfiyyətə yeni kitabxana-informasiya müəssisələrinin meydana gəlməsinə səbəb olmuşdur.

XX əsrin 80-ci illərində Azərbaycanın dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsi artıq əhalinin bütün təbəqələrinə səmərəli xidmət göstərən aparıcı informasiya və mədəniyyət müəssisələri kimi formalaşmışdılar. Buna əsas səbəb mərkəzləşmə nəticəsində onların informasiya ehtiyatlarının və soraq-bibliografıya aparatlarının intensiv inkişafı və struktur baxımdan xeyli təkmilləşməsi idi.

Bu dövrdə MKS-lərdə ədəbiyyatın kataloqlaşdırılması istiqamətində xeyli işlər görülmüş, bir çox kənd kitabxanalarında sistemli kataloq yaradılmış, diyarşünaslıq xarakterli kartotekalar meydana gəlmiş, soraq-bibliografıya aparatının tərkibi əsaslı surətdə təkmilləşdirilmişdir. Dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinin fond və kataloq sisteminin KBT cədvəlləri əsasında yenidən təşkili o dövr üçün mütərəqqi əməliyyat sayıla bilərdi. Belə ki, KBT-nin ideoloji baxımdan marksizm-leninizm nəzəriyyəsinə əsaslanmasına baxmayaraq, o həmin ideologiya çərçivəsində elmi baxımdan daha mükəmməl təsnifat sistemi idi.

Mərkəzləşmə nəticəsində MKS-lərin mərkəzi kitabxanalarının strukturunda yaradılmış "Bibliografik informasiya" şöbələri müxtəlif oxucu qruplarına, xüsusən mütəxəssislərə informasiya xidmətini təşkil etmək istiqamətində səmərəli fəaliyyət göstərirdilər. Bu baxımdan müxtəlif sənaye müəssisələrində təşkil edilən "İnformasiya günləri", "Ədəbiyyata baxış", "Mütəxəssis günü", "Səyyar sərgi", "Ədəbiyyat icmalları", "Yeni nəşrlərin informasiya bülletenləri" mütəxəssislərdə böyük maraq oyadırdı.

Beləliklə, Azərbaycanda MKS-lərin fəaliyyəti əsasən dövrün tələblərinə müvafiq şəkildə formalaşmışdı. Lakin 80-ci illərin sonunda erməni təcavüzkarlarının ölkəmizə hücumu, ərazimizin 20%-nin işğal edilməsi, bir milyon nəfərdən artıq əhalinin qaçqın və köçkün vəziyyətinə düşməsi, ölkədə baş verən digər sosial-iqtisadi və siyasi çətinliklər, respublikaya rəhbərlik edən şəxslərin və partiyaların sərişətsizliyi bütün sahələrdə olduğu kimi kitabxana işinə də öz dağıdıcı təsirini göstərdi.

Lakin 1993-cü ildən Heydər Əliyevin respublikada hakimiyyətə qayıdığı dövrdən başlayaraq kitabxana işində başlanan böhran meylləri tədricən aradan qaldırılmağa başladı. Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etdiyi kimi, Azərbaycan kitabxanalarını da məhv edilməkdən qorudu. Məhz bu dövrdə Azərbaycan dövləti keçid dövrünün hər cür çətinliklərinə baxmayaraq dövlət kitabxana şəbəkəsini, o cümlədən Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərini qoruyub saxlamağa

müvəffəq oldu. Sonrakı illərdə kitabxanaların maddi-texniki bazası, kitab və kadr təminatı, kitabxana işçilərinin maddi rifahı tədricən yaxşılaşdırılmağa başladı.

Müasir dövrdə Azərbaycanda dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinin fəaliyyətinin yenilənməsi, bu aparıcı kitabxana şəbəkəsində əhaliyə kitabxana xidmətinin mahiyyəti MKS-in işinin informasiyalaşdırılması, kitabxanalarda yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi və inkişafı, MKS-in bazasında elektron-informasiya mərkəzlərinin yaradılması, respublika üzrə vahid avtomatlaşdırılmış şəbəkə texnologiyasının tətbiqi və s. işləri nəzərdə tutur.

Qeyd etmək lazımdır ki, son illər bu istiqamətdə Mədəniyyət Nazirliyi və M.F.Axundov adına Milli Kitabxana tərəfindən bir sıra səmərəli işlər görülmüşdür. Belə ki, 2001-ci ildən dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinin işçilərinin fasiləsiz təliminin təşkili üçün Avrasiya və Soros fondunun maliyyə dəstəyi ilə "Tədris mərkəzi" yaradılmışdır. Mərkəzin hazırladığı "Müasir kitabxanalar və onların vəzifələri" adlı proqram bütün mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinə təqdim edilmiş və təşkil edilən seminarlarda MKS-in mərkəzi kitabxanalarının 225 əməkdaşı tədris keçmişdir.

MKS-lərin fəaliyyətinin tənzimlənməsi və onların idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Milli Kitabxana tərəfindən son vaxtlar "Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemləri haqqında əsasnamə", "Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin nümunəvi strukturu və ştatları haqqında təlimat", "Kütləvi kitabxanaların iş rejimi normaları" kimi normativ sənədlər hazırlanmışdır.

Bundan əlavə milli kitabxana tərəfindən 2005-ci ildə əvvəllər nəşr edilən və 80-ci illərdə nəşri dayandırılmış "Əlamətdar və tarixi günlər təqviminin" nəşrinin bərpa edilməsi, şübhəsiz ki, kitabxanalarda kütləvi tədbirlərin təşkilinə, onların fəaliyyətinin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə xeyli köməklik göstərəcəkdir.

Milli Kitabxanada 2005-ci ildə "VTLS-Virtual" sistemi əsasında Elektron kataloqunun yaradılmasına başlanılması yaxın gələcəkdə Azərbaycan Respublikasının bütün kitabxanalarının fondunun toplu Elektron kataloqunun yaradılmasına imkan verəcək və son nəticədə dövlət kütləvi kitabxanalarının oxucuları yaşadığı ərazidən asılı olmayaraq dünya kitabxana-informasiya ehtiyatlarından maneəsiz və operativ istifadə etmək imkanlarına malik olacaqlar.

Dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinin kitab təminatında prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən onların latın qrafikası ilə yenidən nəşr edilən kitablarla pulsuz təmin edilməsi dövlətimizin kitabxanalara göstərdiyi qayğının bariz nümunəsidir.

Lakin son illər dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsində baş vermiş mütərəqqi dəyişikliklərə baxmayaraq bu aparıcı kitabxana sistemində əhaliyə kitabxana-bibliografıya və informasiya xidməti sahəsində hələ də ciddi

problemlər, həll edilməmiş, təşkilati və metodiki məsələlər bir sıra çətinliklər və noqsanlar qalmaqdadır. Bu problemləri belə ümumiləşdirmək olar:

– Dövlət kütləvi kitabxanalar şəbəkəsinə onların xidmət etdiyi ərazilərin sakinlərinin cəlb edilməsi müxtəlif şəhər və rayonlarda qənaətbəxş deyil. Belə vəziyyətin bir səbəbi müvafiq MKS-in vahid fondunun yeni ədəbiyyatla zəif komplektləşdirilməsidir, digər səbəbi isə həmin kitabxanalarda, bu işin lazımı səviyyədə təşkil edilməməsidir.

– Son illər MKS-in xüsusi kitabxana avadanlığı, kitab rəfləri, kataloq qutuları, sərgi vitrinləri, eləcə də kitabxana texnikası ilə təchiz edilməsi qənaətbəxş deyildir. Əksər kitabxanalarda kataloq kartoçkalrı, uçot kitabları, digər normativ sənədlər yox dərəcəsidir.

– Kitabxanaların yeni ədəbiyyatla komplektləşdirilməsi planlı və sistemli şəkildə aparılmır, profillilik prinsipi unudulmuşdur. MKS-lərin çoxunun vahid fondunun tematik-tipoloji planı yoxdur.

– Respublika Kitabxana Kollektorunun fəaliyyəti səmərəsizdir və MKS-lərin komplektləşdirilməsinin müasir tələblərinə cavab vermir.

– Dünya kitabxanaçılıq təcrübəsində baş verən yeniliklər, müxtəlif innovasiyalar MKS-lərə operativ şəkildə çatdırılmır. MKS-lərin əksəriyyəti Azərbaycan və rus dillərində nəşr edilən ixtisas ədəbiyyatını, o cümlədən dövrü mətbuatı vaxtaşırı almırlar.

Beləliklə, müstəqillik dövründə baş verən hadisələr dövlətimizə kitabxana işi sahəsində yeni, müstəqil, demokratik siyasət yeritməsi üçün şərait yaratdı. Müstəqil, suveren, dünyəvi, demokratik, hüquqi Azərbaycan dövlətinin kitabxana işi sahəsində siyasəti formalaşmağa və cəmiyyətdə özünə yer tutmağa başlamışdır.

Müasir şəraitdə kitabxana işi sahəsində dövlət siyasətini müəyyənləşdirərək respublikamızda əldə edilmiş müstəqilliyin xalqımıza bəxş etdiyi milli dövlətçiliyimizin, milli ideologiyamızın, azadlıq və demokratiyanın nailiyyətini son illərdə ölkənin həyatında baş verən iqtisadi, sosial, mədəni və təhsil sahəsindəki dəyişiklikləri, milli soykökümü zə qayıtmağımızı, milli mentalitetimizin möhkəmləndirilməsini, ümumiyyətlə, müstəqil, suveren Azərbaycan cəmiyyətində baş verən bütün dəyişikliklərin inkişaf qanunauyğunluqlarını nəzərə almaq lazımdır.

Əgər sovet quruluşu vaxtı kitabxanaların qarşısında daha çox əhalini kitabxana oxucuları sırasına cəlb etmək, kitabxana fondlarından istifadəni intensivləşdirmək vəzifəsi qoyulmuşdusa, indiki informasiyalaşdırılmış cəmiyyət şəraitində kitabxanaların qarşısında bütün əhalini İnternetin kitabxana işinə tətbiqi və onun köməyi ilə dünyanın kitab və digər mədəni sərvətlərindən istifadə etməyə cəlb etmək vəzifəsi qoyulmuş, informasiyadan azad istifadə üçün şərait yaradılması zəruri hesab edilmişdir.

Bu gün müasir dünya böyük bir inqilabi prosesi yaşamaqdadır. Bu in-

qilab cəmiyyətin inkişafına təkan verən, onu sürətləndirən, insanların həyat şəraitini yaxşılaşdıran, intellektual səviyyəsini yüksəldən, peşə bacarığının artmasına, işinə və istirahətinə əsaslı köməklər göstərə bilən informasiya inqilabıdır. Bu inqilabın müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsinin əsas vasitələrindən biri kitabxanalardır. Məhz buna görədir ki, müasir şəraitdə dövlətin kitabxana işi sahəsində siyasətinin hazırlanmasına böyük ehtiyac duyulmaqdadır.

Dövlətin kitabxana işi sahəsindəki siyasəti elə hazırlanmalı və həyata keçirilməlidir ki, informasiyalaşdırılmış cəmiyyətin vəzifələrinə cavab verə bilsin. Dövlətin kitabxana işi sahəsində siyasətinin hazırlanmasında göstərdiyimiz mühüm amillərin özünə yer tapmasına diqqət yetirmək vacibdir:

– Kitabxana fondlarının qorunması, onun yeni ədəbiyyatla ardıcıl olaraq komplektləşdirilməsi üçün şərait yaradılması, Kitabxana Kollektorunun işinin daha da təkmilləşdirilməsi;

– Kitabxanaların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, müasir informasiya texnikası ilə təmin edilməsi, yeni kitabxana binalarının tikilməsi, mövcud binaların təmir edilməsi üçün tədbirlər hazırlanması;

– İnkişaf etmiş informasiyalaşdırılmış cəmiyyətdə informasiya sahəsində dövlət siyasətinin obyektivi olan kitabxanaların rolunun artması, dünyəvi, hüquqi dövlətin qurulması, iqtisadiyyatın inkişafı, iqtisadi islahatların dərinləşməsi və cəmiyyətin demokratikləşməsi prosesinə kömək edən informasiya mərkəzləri kimi onların işinin daim diqqət mərkəzində saxlanılması və inkişaf etdirilməsi;

– Respublika kitabxanalarının, ilk növbədə elmi kitabxanaların kompüterləşdirilməsi üçün xüsusi proqramın hazırlanması və həyata keçirilməsi;

– Azərbaycan kitabxanalarının işini dünya standartları səviyyəsinə çatdırmaq, kitabxanaların elmi-metodik təminatını daha da təkmilləşdirmək, kitabxana-informasiya xidmətinin elmi əsaslar üzərində qurmaq məqsədi ilə vətən kitabxanaşünaslıq elminin inkişaf etdirilməsi, elmi nəticələrin təcrübəyə tətbiqi üçün tədbirlərin hazırlanması və həyata keçirilməsi.

Olduqca təqdirəlayiq haldır ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında” 20 aprel 2007-ci il tarixli Sərəncamı bu sahədə ciddi dönüş yaradılacağına tam əminlik yaradır.

Sərəncamda qeyd olunur ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münəqişəsi nəticəsində erməni silahlı dəstələri işğala məruz qoyduqları ərazilərimizdə vandalizm aktı törətmiş, illərlə fondlarında 4 milyondan artıq kitabın mühafizə olunduğu 1000-ə yaxın kitabxanaları və kitabxana filiallarını birləşdirən mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərini bütünlüklə dağıtmışlar.

Daha sonra bu gün geniş kitabxana-informasiya şəbəkəsinə malik Azərbaycanca 12 mindən çox müxtəlif tipli kitabxana mövcud olduğu nəzərə

çarpdırılaraq xatırladılır ki, 1996-cı ildə Azərbaycan hökuməti "Azərbaycan Respublikasında kitabxana işinin vəziyyəti və onu yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında" qərar qəbul etmişdir. 1999-cu ildə "Kitabxana işi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" 2004-cü il 12 yanvar və "2005-2006-cı illərdə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında" 2004-cü il 27 dekabr tarixli sərəncamlarına əsasən, son 3 il ərzində ümumi sayı 9 milyona yaxın ədəbiyyat nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.

Bununla belə, dövlət başçısının sərəncamında haqlı olaraq vurğulandığı kimi yeni nəşrlər kitabxana fondlarını və onlardan istifadə imkanlarını xeyli genişləndirməklə yanaşı, həmin kitabların yerləşdirilməsi baxımından çətinliklər yaratmışdır.

Ona görə də müasir Azərbaycan cəmiyyətinin informasiya təminatının həyata keçirilməsində ölkə kitabxanalarının tutduğu mühüm yer mədəniyyətin bu sahəsində informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun olaraq, müasir texnologiyaların tətbiqini zəruri edir. Məhz buna görə də kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasının ölkəmizin ictimai-mənəvi həyatının daha da canlanmasına təsiri baxımından böyük əhəmiyyətini və Azərbaycanın informasiya cəmiyyətinə doğru əhatəli inkişaf perspektivlərini nəzərə alaraq, elmi-mədəni sərəvlərdən hərtərəfli istifadə imkanlarının genişləndirilməsi, eləcə də Azərbaycan kitabxanalarının dünya informasiya məkanına daxil olmasının təmin edilməsi məqsədi ilə ölkə prezidenti burada sadalanan tədbirlərin həyata keçirilməsini qərara almışdır.

Bu sərəncamın daha uğurla həyata keçirilməsi məqsədi ilə mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərində soruq-bibliografiya aparatının təşkilinə həsr edilmiş tədqiqatımızın nəticələri əsasında yaxın gələcəkdə onların fəaliyyətinin optimallaşdırılmasına yönəlmiş bir sıra dövlət tədbirlərinin reallaşdırılmasını da zəruri sayırıq:

– Ən mühüm soruq və bibliografik vəsaitlərin kitabxanaların tələbatlarını ödəyə biləcək çoxsaylı nüsxələrlə yenidən çap edilməsinə ehtiyac vardır;

– Kitabçərisi və jurnalarası siyahılar və göstəricilər şəklində olan soruq və bibliografik materiallar mütləq qeydə alınmalı və kartotekalarda əks etdirilməlidir;

– MKS-lərdə optimal informasiya ehtiyatları formalaşdırılmalı və ondan səmərəli istifadə təmin edilməlidir. Bu iş müvafiq regionların informasiya tələbatının öyrənilməsi və kitabxanaların kompleksləşdirilməsinin elmi prinsiplərə əsaslanması nəticəsində həyata keçirilməlidir;

– MKS-lərdə ən mühüm vəzifələrindən biri oxuculara, xüsusilə mütəxəssislərə bibliografik informasiya xidmətinin yenilənməsindən ibarət

olmalıdır. Bu baxımdan MKS-lərdə müasir informasiya texnologiyasına əsaslanan elektron informasiya xidmətinin təşkili ümdə vəzifə kimi meydana çıxır. Odur ki, MKS daxilində vahid soruq-bibliografiya fondu və cari informasiya sisteminin yaradılması, texniki vasitələrdən istifadə etməklə müxtəlif oxucu təbəqələrinə cari və retrospektiv, fərdi və kollektiv bibliografik informasiya xidmətinin təşkili MKS-lərin fəaliyyətinin optimallaşdırılmasının mühüm istiqamətinə çevrilməlidir;

– Müasir dövrdə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının ictimai həyatın bütün sahələrinə tətbiqinin genişlənməsi ilə əlaqədar Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxana tərəfindən MKS-lərdə yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqinə dair dövlət proqramının hazırlanıb həyata keçirilməsi ən mühüm vəzifə sayılmalıdır. Bu proqram özündə ilk növbədə mərkəzi kitabxanaların kompüter texnikası ilə təmin edilməsini və hər bir regionda mərkəzi kitabxananın elmi informasiya mərkəzinə çevrilməsini nəzərdə tutmalı və MKS oxucularının dünya informasiya resurslarından səmərəli istifadəsini təmin etməlidir. Bu məqsədlə MKS-lərdə oxuculara xidmət işində təcridən virtual iş rejiminə keçməli, SD-ROM, Internet, Elektron kataloqu, Elektron məlumat bazaları, Elektron poçtu, Onlayn və s. xidmət vasitələrindən geniş istifadə edilməlidir;

– Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin fəaliyyətinin ölkənin digər kitabxanaları və ilk növbədə elmi və təhsil kitabxanaları şəbəkəsinin fəaliyyəti ilə bütün sahələrdə əlaqələndirilməsi, həmçinin onların MDB kitabxanalararası abonement sistemində qoşulması və beynəlxalq kitabxana təşkilatları ilə əlaqələrinin yaradılması əhəmiyyətli kitabxana xidmətinin yeni keyfiyyət almasına müsbət təsir göstərir;

Zənnimizcə, bütün bu təklif və tövsiyələrin həyata keçirilməsi MKS-lərdə soruq-bibliografiya aparatının sosial funksiyalarının optimallaşmasını təmin edərək, müasir dövrdə MKS-lərin fəaliyyətinin daha səmərəli təşkili üçün əsaslı zəmin yarada bilər.

ƏDƏBİYYAT

1. "Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı // Azərbaycan. – 2007. – 21 aprel.
2. Xələfov A. *İnformasiya cəmiyyəti və kitabxanaların vəzifələri* // *Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya*. – B., 2005. – №1. – S.5-15.
3. İsmayilov X. *Azərbaycan Respublikasında kitabxana işinin metodik təminat sisteminin inkişaf tarixi (1918-2000)*. – B.: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2000. – 220 s.
4. Rüstəmov Ə. *Bölgə (rayon) mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərində*

sadə informasiya texnologiyası: planlaşdırılması və tətbiq mexanizmi.—B., 1993.—138 s.

**НАПРАВЛЕНИИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФИЧЕСКОГО АППАРАТА
В ИНФОРМАЦИОННОМ ОБЩЕСТВЕ**

РЗАЕВА А.Г.

РЕЗЮМЕ

В этой статье обобщены важные информации о направлениях совершенствования справочно-библиографического аппарата в информационном обществе в Азербайджанской Республики.

Ключевые слова: информация, библиотека, справочно-библиографический аппарат, информационное общество.

**DIRECTIONS OF PERFECTION BIBLIOGRAPHIC APPARATUS
IN THE INFORMATION SOCIETY**

RZAYEVA A.Q.

SUMMARY

This article summarizes important information about ways of improving bibliographic unit in the information society in the Republic of Azerbaijan.

Keywords: information, library, reference and bibliographic apparatus, the information society.